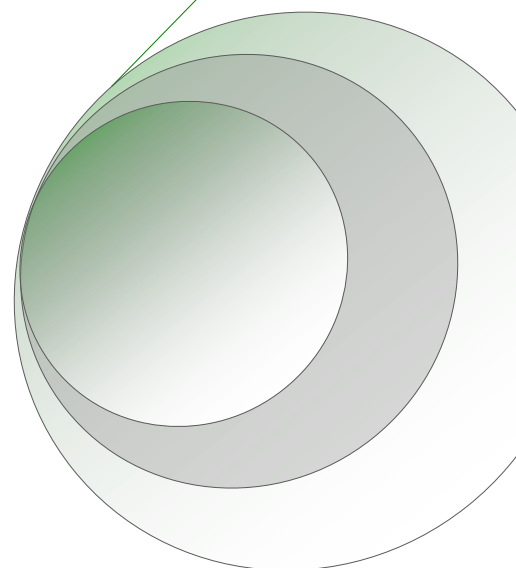
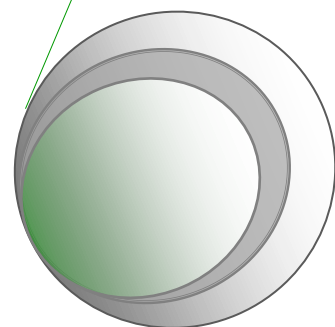
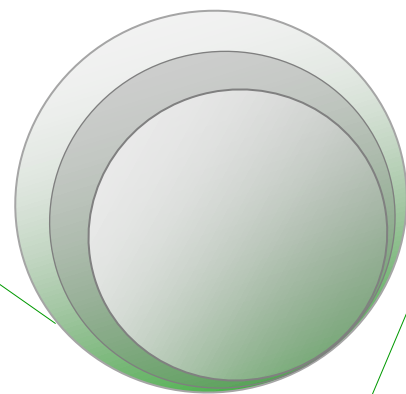

Zhrnutie výsledkov satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu SR (2016-2021)

Ing. Janka Horecká

Ing. Renáta Némethová

infostat[®] Inštitút informatiky
a štatistiky
DÁVAME INFORMÁCIÁM ZMYSEL

**Zhrnutie výsledkov satelitného účtu
kultúry a kreatívneho priemyslu SR
(2016-2021)**

Ing. Janka Horecká

Ing. Renáta Némethová

Edícia: Dokumenty

Bratislava, december 2023

Práca popisuje výsledky satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu SR za roky 2016-2021 vo forme tabuliek a grafov.

Copyright © INFOSTAT - Inštitút informatiky a štatistiky

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho bez súhlasu autora používať, meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu.

OBSAH

1	Úvod	7
1.1	Vymedzenie sektora kultúry a kreatívneho priemyslu	7
1.2	Zdroje dát SÚ KKP SR	9
2	Výsledné výstupy satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu SR	10
2.1	Pridaná hodnota v sektore KKP	10
2.2	Hrubý domáci produkt v sektore KKP	11
2.3	Zamestnanosť v sektore KKP	14
2.4	Import, export a saldo zahraničného obchodu v sektore KKP	14
2.5	Zdroje financovania v sektore KKP	16
3	Záver	19

Zoznam skratiek používaných v texte a ich vysvetlenie

Všeobecné:

ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
INFOSTAT	Inštitút informatiky a štatistiky
SNÚ	System národných účtov
NÚ	Národné účty
TDP	Tabuľky dodávok a použitia
PH	Pridaná hodnota
HDP	Hrubý domáci produkt
KKP	Kultúra a kreatívny priemysel
SÚ KKP SR	Satelitný účet kultúry a kreatívneho priemyslu SR

Klasifikácie:

NACE	The Statistical Classification of Economic Activities, štatistická klasifikácia ekonomických činností
CPA	Classification of Products by Activities, štatistická klasifikácia produktov podľa činností
ISCO	International Standard Classification of Occupation, medzinárodná klasifikácia zamestnaní

1 Úvod

Satelitný účet kultúry a kreatívneho priemyslu SR sa začal budovať v roku 2015 na základe podnetu Ministerstva kultúry SR, ktoré túto požiadavku predložilo Štatistickému úradu SR. Realizáciou úlohy bol poverený INFOSTAT – Inštitút informatiky a štatistiky, ktorého zriaďovateľom je ŠÚ SR.

SÚ KKP SR zobrazuje sektor KKP v podrobných klasifikáciách a členeniach, ktoré centrálny rámec SNÚ neumožňuje. SÚ KKP vychádza z rovnakých princípov účtovania, klasifikácií a definícií ako SNÚ SR.

Cieľom SÚ KKP SR je na základe tabuliek dodávok a použitia systému národných účtov a doplnujúcich už existujúcich zdrojov zo štatistických zisťovaní ŠÚ SR, MK SR a iných administratívnych zdrojov dát odhadnúť, aká je **ekonomická významnosť sektora KKP z pohľadu celého hospodárstva SR**.

Satelitný účet kultúry a kreatívneho priemyslu SR metodicky i obsahovo vychádza zo záverečných dokumentov projektu ESSnet-Culture, ktorý zorganizoval Eurostat v rokoch 2009-2012.

V rokoch 2015 až 2017 bola spracovaná podrobná metodika tvorby SÚ KKP SR, a to v troch materiáloch [1,2,3], kde boli detailne popísané metodické východiská tvorby SÚ KKP SR, analyzované disponibilné zdroje údajov vhodné pre využitie v SÚ KKP SR a bola navrhnutá metodika tvorby SÚ KKP SR. Prvýkrát bol experimentálny SÚ KKP SR vypracovaný za referenčný rok 2012. V rokoch 2012 až 2016 sa uskutočnila jeho experimentálna časť. Postupne sa metodicky aj obsahovo upravoval a spresňoval a za rok 2017 bola vypracovaná už jeho oficiálna verzia. V roku 2020 bol postup konštrukcie SÚ KKP SR zhrnutý a zaktualizovaný v metodickom materiáli [4].

1.1 Vymedzenie sektora kultúry a kreatívneho priemyslu

Satelitný účet kultúry a kreatívneho priemyslu SR poskytuje informácie o sektore KKP

- z pohľadu odvetví KKP (jednotky poskytujúce služby KKP)
- z pohľadu produktov súvisiacich s KKP (výrobky a služby KKP vyprodukované všetkými odvetviami ekonomiky).

Odvetvia KKP (vychádzajú z klasifikácie NACE) sme zoskupili do oblastí:

O₁ Kultúrne dedičstvo

O₂ Periodická a neperiodická tlač

O₃ Vizúálne umenie a remeslá

O₄ Architektúra

O₅ Interpretačné (scénické) umenie

O₆ Audiovizuálne médiá

O₇ Reklama

O₈ Umelecké vzdelávanie

O₉ Podporné služby pre oblasti KKP
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)

Jadro SÚ KKP SR tvorí 8 základných oblastí (**O₁-O₈**). Do každej oblasti sú zaradené konkrétne odvetvia KKP úplne alebo prevažne v rámci odvetvovej klasifikácie NACE.

O₁ zahŕňa činnosti knižníc, archívov, múzeí a prevádzku historických pamiatok a turistických zaujímavostí.

O₂ zahŕňa činnosti súvisiace s tvorbou, vydávaním, publikovaním a distribúciou kníh, periodickej a neperiodickej tlače v rôznych formátoch.

O₃ zahŕňa činnosti súvisiace s maľbou, sochárstvom, fotografiou a špecializovaným dizajnom.

O₄ zahŕňa činnosti súvisiace s architektonickými službami.

O₅ zahŕňa rôzne formy umeleckých predstavení, ako sú divadelné, tanečné, hudobné a koncerty, či už klasickej alebo populárnej hudby a prevádzku kultúrnych zariadení.

O₆ zahŕňa činnosti súvisiace s filmom, videom, hudbou, televíziou a rádiom a inými audiovizuálnymi formátmi.

O₇ zahŕňa činnosti súvisiace so službami v oblasti reklamy.

O₈ zahŕňa činnosti súvisiace s umeleckým (hudobným, tanečným, výtvarným a iným) vzdelávaním.

Okrem základných oblastí sme k odvetviám KKP priradili aj oblasť **O₉**, ktorú tvoria podporné služby pre oblasti KKP. Sú to činnosti, ktoré len malou časťou svojej produkcie môžu byť zahrnuté do KKP (činnosti maloobchodu, správy kultúry, ochrany autorských práv, kultúrnych a rekreačných združení).

SÚ KKP SR tvoria okrem oblastí KKP aj odvetvia mimo KKP zahŕňajúce odvetvia, ktoré nepatria do sektora kultúry, ale môžu produkovať výrobky alebo služby kultúrneho charakteru.

Produkciu sektora KKP v jednotlivých odvetviach KKP ako aj v ostatných odvetviach ekonomiky bližšie špecifikujú produkty KKP vymedzené klasifikáciou produktov (CPA). V oblastiach (O₁-O₈), ktoré predstavujú jadro sektora kultúry, tvoria produkty KKP väčšiu časť ich celkovej produkcie. V podporných odvetviach KKP (O₉) iba časť ich produkcie spadá pod oblasť KKP. Aj v odvetviach, ktoré nepatria do sektora KKP, sa môžu produkovať produkty KKP.

SÚ KKP SR vychádza z klasifikácie produktov, ktorá bola vymedzená ESSnet-Culture, ktorá sa prispôbila disponibilným štatistickým údajom v SR.

Skupiny produktov súvisiace s **KKP** sa vymedzili nasledovne:

- P₁ Kultúrne dedičstvo, archívy, knižnice*
- P₂ Knihy a tlač*
- P₃ Umelecké diela a služby vizuálneho umenia*
- P₄ Architektonické činnosti*
- P₅ Služby scénického umenia*
- P₆ Audiovizuálne médiá*
- P₇ Služby v oblasti reklamy*

P₈ Interdisciplinárne produkty

P₉ Vedľajšie produkty KKP

P₁ zahŕňa služby knižníc a archívov (zber, katalogizácia, vyhľadávanie, požičiavanie); prevádzkovanie múzeí, historických pamiatok a turistických zaujímavostí (organizovanie výstav, zobrazovanie zbierok všetkých druhov, ochrana historických pamiatok).

P₂ zahŕňa služby súvisiace s vydávaním kníh, periodík a iné nakladateľské služby, taktiež služby spojené s väzbou kníh.

P₃ zahŕňa služby súvisiace s umeleckou tvorbou, špecializované dizajnérske a fotografické služby.

P₄ zahŕňa architektonické služby a poradenstvo.

P₅ zahŕňa služby súvisiace so scénickým umením, prevádzkou kultúrnych zariadení a rezerváciami lístkov.

P₆ zahŕňa služby vydávania počítačových hier, tvorbu filmov, videozáznamov, zvukových nahrávok, výrobu a vysielanie rozhlasových a televíznych programov, prenájom videopások a diskov a originály softvéru počítačových hier.

P₇ zahŕňa komplexné reklamné služby a služby v oblasti reklamného dizajnu.

P₈ zahŕňa služby spravodajských agentúr, služby umeleckého vzdelávania, tlmočnicke a prekladateľské služby.

P₉ zahŕňa služby maloobchodu (so známkami, s mincami, so suvenírmi, umeleckými predmetmi a so starožitnosťami, s knihami, s novinami, s časopismi a s audio-videonahrávkami), čiastočne služby verejnej správy, ostatné odborné, technické a obchodné služby, administratívne služby v oblasti rekreačnej, kultúrnej a náboženskej, a služby ostatných členských organizácií.

1.2 Zdroje dát SÚ KKP SR

Pre zostavenie tabuliek SÚ KKP SR sa využívajú rôzne dostupné zdroje údajov:

- štatistické zisťovania ŠÚ SR za veľké a malé nefinančné podniky, za neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam, zisťovania za rozpočtové a príspevkové organizácie,
- ďalšie štatistické zisťovania ŠÚ SR: o práci, o príjmoch a výdavkoch domácností, o zahraničnom obchode,
- administratívne údaje (účtovné výkazy) za živnostníkov, podnikateľov nezapísaných v obchodnom registri, za podnikateľské subjekty, za jednotky zaradené do sektora verejnej správy,
- údaje zo Systému národných účtov SR (Tabuľky dodávok a použitia, zamestnanosť...)
- register organizácii ŠÚ SR,
- štatistiky Národnej banky Slovenska,
- štatistické zisťovania Ministerstva kultúry SR typu KULT,
- údaje verejne dostupné na internete (napr. účtovné závierky, výročné správy, ročenky ap.),
- údaje finančnej správy (z daňových priznaní k dani z príjmov FO).

2 Výsledné výstupy satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu SR

Vplyv sektora kultúry a kreatívneho priemyslu na celú ekonomiku môžeme posudzovať tiež z dvoch pohľadov:

- ako vplyv odvetví KKP (poskytovateľov) na ekonomiku a ich porovnanie s ostatnými odvetviami. Do analýzy sa zahrnie celá produkcia, resp. pridaná hodnota hlavných odvetví KKP.
- ako vplyv produkcie, resp. pridanej hodnoty KKP, ktorá sa vyčlenila tak z hlavných, ako aj podporných a ostatných odvetví ekonomiky (len produkty KKP).

Vo výsledných výstupoch uvádzaných v tejto práci uplatňujeme druhý pohľad, t.j. uvádzame produkciu, resp. pridanú hodnotu tvorenú len produktmi KKP.

2.1 Pridaná hodnota v sektore KKP

Pridaná hodnota (PH) v sektore KKP predstavuje novovytvorenú hodnotu, ktorú vytvorila každá jednotka tohto sektora, zapojená do výrobnjej činnosti produkujejúcej produkty KKP. Počítame ju ako rozdiel produkcie KKP a k nej vyčíslenej medzispotreby (nákladov na spotrebované energie, tovary a služby) zo všetkých odvetví ekonomiky. Pridaná hodnota KKP v roku 2021 predstavovala 1489,482 mil. EUR, čo bol oproti roku 2020 pokles o 8,058 mil. EUR. Hlavné oblasti (O₁-O₈) majú asi 68,3%, podporné služby (O₉) asi 7,7% a ostatné odvetvia asi 24,0% podiel na PH celého sektora KKP. PH KKP sa v roku 2021 na PH celej ekonomiky podieľa 1,66%, čo bol oproti roku 2020 pokles o 0,15%.

Tabuľka 1a Pridaná hodnota v sektore KKP v rokoch 2016-2021, v mil. EUR

Oblasť kultúry (odvetvia)	Pridaná hodnota						
	Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021
O ₁ Kultúrne dedičstvo		105,674	104,394	106,160	122,603	122,367	117,531
O ₂ Periodická a neperiodická tlač		113,247	100,778	99,104	86,668	86,704	108,018
O ₃ Vizuálne umenie a remeslá		39,632	44,556	36,928	36,567	40,661	72,139
O ₄ Architektúra		94,314	109,669	148,531	120,263	128,920	109,450
O ₅ Interpretačné (scénické) umenie		113,238	127,678	130,441	137,025	126,233	132,198
O ₆ Audiovizuálne médiá		123,157	124,394	155,322	163,936	152,191	174,724
O ₇ Reklama		243,370	185,536	217,929	266,187	226,137	179,326
O ₈ Umelecké vzdelávanie		93,037	99,112	102,832	117,269	131,714	124,459
O ₉ Podporné služby pre oblasti KKP		93,384	100,389	132,371	128,029	106,197	114,837
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)		334,658	363,051	339,949	364,491	376,417	356,801
KKP spolu		1 353,710	1 359,558	1 469,567	1 543,038	1 497,540	1 489,482
Ekonomika spolu		73 436,195	76 430,454	80 379,860	84 021,071	82 420,862	89 463,842
Podiel PH KKP na PH celej ekonomiky (%)		1,84	1,78	1,83	1,84	1,82	1,66

Tabuľka 1b Podiel PH oblastí KKP na pridanej hodnote celej ekonomiky v rokoch 2016-2021, v %

Oblasť kultúry (odvetvia)	Rok	Pridaná hodnota					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
O ₁ Kultúrne dedičstvo		0,14	0,14	0,13	0,15	0,15	0,13
O ₂ Periodická a neperiodická tlač		0,15	0,13	0,12	0,10	0,11	0,12
O ₃ Vizualne umenie a remeslá		0,05	0,06	0,05	0,04	0,05	0,08
O ₄ Architektúra		0,13	0,14	0,18	0,14	0,16	0,12
O ₅ Interpretačné (scénické) umenie		0,15	0,17	0,16	0,16	0,15	0,15
O ₆ Audiovizuálne médiá		0,17	0,16	0,19	0,20	0,18	0,20
O ₇ Reklama		0,33	0,24	0,27	0,32	0,27	0,20
O ₈ Umelecké vzdelávanie		0,13	0,13	0,13	0,14	0,16	0,14
O ₉ Podporné služby pre oblasti KKP		0,13	0,13	0,16	0,15	0,13	0,13
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)		0,46	0,48	0,42	0,43	0,46	0,40
KKP spolu		1,84	1,78	1,83	1,84	1,82	1,66

Tabuľka 1c Podiel PH oblastí KKP na pridanej hodnote celého sektora KKP v rokoch 2016-2021, v %

Oblasť kultúry (odvetvia)	Rok	Pridaná hodnota					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
O ₁ Kultúrne dedičstvo		7,81	7,68	7,22	7,95	8,17	7,89
O ₂ Periodická a neperiodická tlač		8,37	7,41	6,74	5,62	5,79	7,25
O ₃ Vizualne umenie a remeslá		2,93	3,28	2,51	2,37	2,72	4,84
O ₄ Architektúra		6,97	8,07	10,11	7,79	8,61	7,35
O ₅ Interpretačné (scénické) umenie		8,37	9,39	8,88	8,88	8,43	8,88
O ₆ Audiovizuálne médiá		9,10	9,15	10,57	10,62	10,16	11,73
O ₇ Reklama		17,98	13,65	14,83	17,25	15,10	12,04
O ₈ Umelecké vzdelávanie		6,87	7,29	7,00	7,60	8,80	8,36
O ₉ Podporné služby pre oblasti KKP		6,90	7,38	9,01	8,30	7,09	7,71
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)		24,72	26,70	23,13	23,62	25,14	23,95
KKP spolu		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

2.2 Hrubý domáci produkt v sektore KKP

Jedným z najsledovanejších ekonomických ukazovateľov ekonomiky je hrubý domáci produkt (HDP). HDP v sektore KKP sa vyčíslil výrobnou (produkčnou) metódou ako súčet pridanej hodnoty KKP a čistých daní z produktov KKP. Hrubý domáci produkt KKP v roku 2021 predstavoval 1 552,962 mil. EUR, čo predstavovalo oproti roku 2020 nárast o 3,197 mil. EUR. Hlavné oblasti (O₁-O₈) majú asi 69,6%, podporné služby pre oblasti KKP (O₉) asi 7,4% a ostatné odvetvia mimo KKP asi 23,0% podiel na HDP celého sektora KKP SR. HDP KKP sa v roku 2021 na HDP celej ekonomiky podieľal 1,55%, čo bol oproti roku 2020 pokles o 0,13%.

Tabuľka 2a Hrubý domáci produkt v sektore KKP v rokoch 2016-2021, v mil. EUR

Oblasť kultúry (odvetvia)	Rok	HDP					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
O ₁ Kultúrne dedičstvo		105,674	104,394	106,160	122,603	122,367	117,531
O ₂ Periodická a neperiodická tlač		116,373	120,483	111,189	98,503	102,810	125,163
O ₃ Vizualne umenie a remeslá		42,376	48,407	40,626	39,587	44,228	77,818
O ₄ Architektúra		95,298	111,187	150,393	122,104	130,931	112,200
O ₅ Interpretačné (scénické) umenie		114,904	129,875	133,638	139,728	128,548	136,711
O ₆ Audiovizualne médiá		144,156	142,498	174,179	186,762	169,845	195,936
O ₇ Reklama		256,352	192,404	228,216	277,428	235,911	191,188
O ₈ Umelecké vzdelávanie		93,032	99,106	102,832	117,269	131,714	124,459
O ₉ Podporné služby pre oblasti KKP		74,198	87,130	133,274	128,551	106,651	115,502
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)		326,463	355,549	335,837	365,443	376,760	356,455
KKP spolu		1 368,825	1 391,034	1 516,342	1 597,979	1 549,765	1 552,962
Ekonomika spolu		81 226,073	84 850,874	89 605,907	93 900,450	92 079,253	100 323,453
Podiel HDP KKP na HDP celej ekonomiky (%)		1,69	1,64	1,69	1,70	1,68	1,55

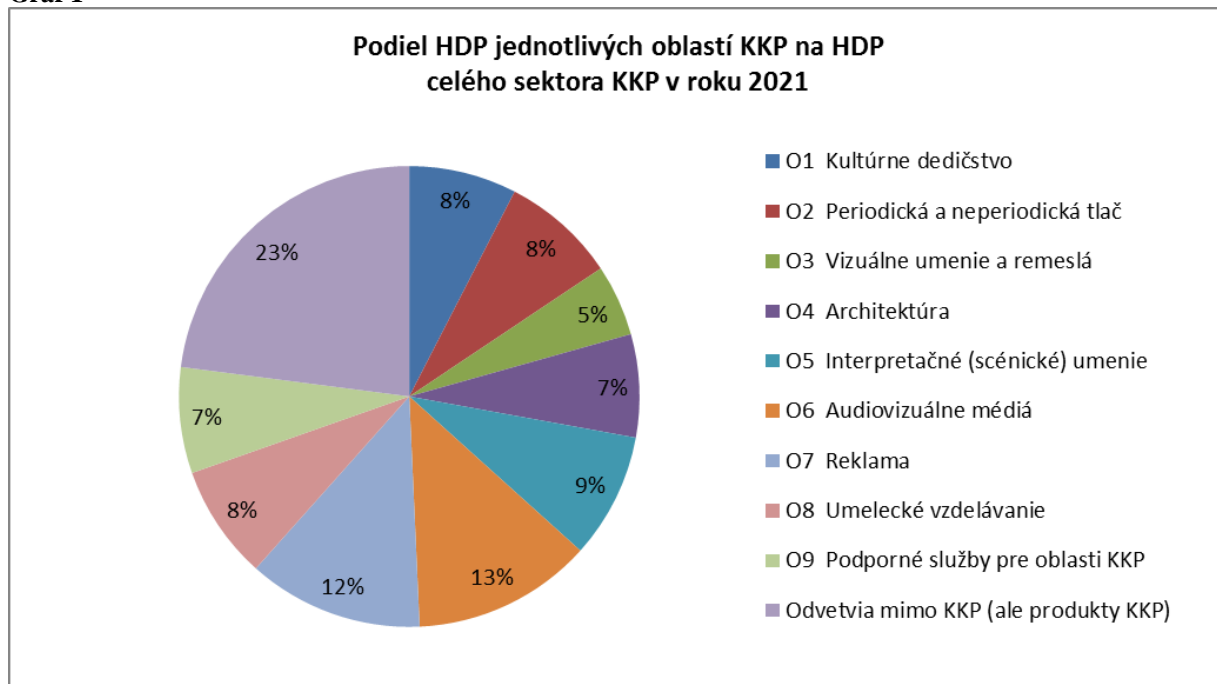
Tabuľka 2b Podiel HDP oblastí KKP na HDP celej ekonomiky v rokoch 2016-2021, v %

Oblasť kultúry (odvetvia)	Rok	HDP					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
O ₁ Kultúrne dedičstvo		0,13	0,12	0,12	0,13	0,13	0,12
O ₂ Periodická a neperiodická tlač		0,14	0,14	0,12	0,10	0,11	0,12
O ₃ Vizualne umenie a remeslá		0,05	0,06	0,05	0,04	0,05	0,08
O ₄ Architektúra		0,12	0,13	0,17	0,13	0,14	0,11
O ₅ Interpretačné (scénické) umenie		0,14	0,15	0,15	0,15	0,14	0,14
O ₆ Audiovizualne médiá		0,18	0,17	0,19	0,20	0,18	0,20
O ₇ Reklama		0,32	0,23	0,25	0,30	0,26	0,19
O ₈ Umelecké vzdelávanie		0,11	0,12	0,11	0,12	0,14	0,12
O ₉ Podporné služby pre oblasti KKP		0,09	0,10	0,15	0,14	0,12	0,12
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)		0,40	0,42	0,37	0,39	0,41	0,36
KKP spolu		1,69	1,64	1,69	1,70	1,68	1,55

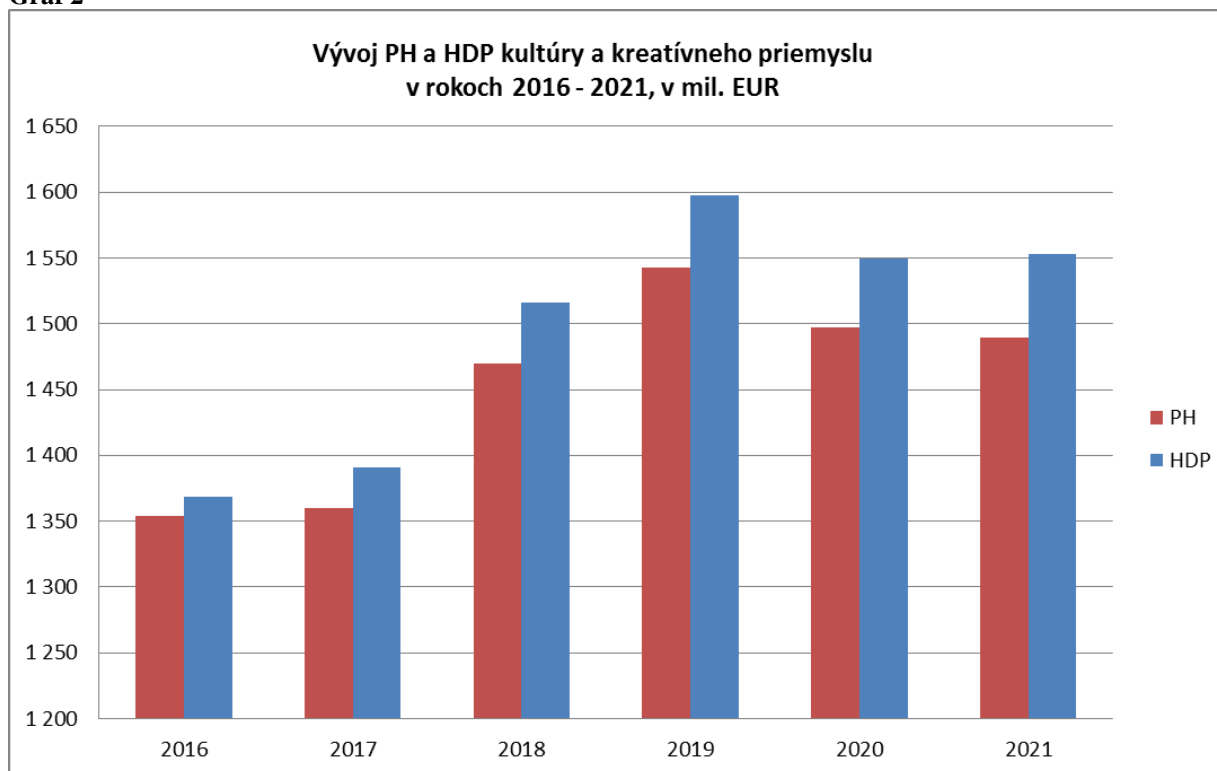
Tabuľka 2c Podiel HDP oblastí KKP na HDP celého sektora KKP v rokoch 2016-2021, v %

Oblasť kultúry (odvetvia)	Rok	HDP					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
O ₁ Kultúrne dedičstvo		7,72	7,50	7,00	7,67	7,90	7,57
O ₂ Periodická a neperiodická tlač		8,50	8,66	7,33	6,16	6,63	8,06
O ₃ Vizualne umenie a remeslá		3,10	3,48	2,68	2,48	2,85	5,01
O ₄ Architektúra		6,96	7,99	9,92	7,64	8,45	7,22
O ₅ Interpretačné (scénické) umenie		8,39	9,34	8,81	8,74	8,29	8,80
O ₆ Audiovizualne médiá		10,53	10,24	11,49	11,69	10,96	12,62
O ₇ Reklama		18,73	13,83	15,05	17,36	15,22	12,31
O ₈ Umelecké vzdelávanie		6,80	7,12	6,78	7,34	8,50	8,01
O ₉ Podporné služby pre oblasti KKP		5,42	6,26	8,79	8,04	6,88	7,44
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)		23,85	25,56	22,15	22,87	24,31	22,95
KKP spolu		100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Graf 1

Graf 2

Celkový vývoj PH a HDP poukazuje na rastúci trend od roku 2016 do roku 2019 a v rokoch 2020 - 2021 zaznamenávame mierny pokles PH a HDP.

Zo všetkých oblastí KKP má najväčší podiel na PH a HDP KKP *Reklama, Audiovizuálne médiá a Umelecké vzdelávanie*. Najmenší podiel na PH a HDP KKP majú *Vizuálne umenie a remeslá*. Výrazný podiel na PH a HDP KKP majú *Odvetvia mimo KKP(ale produkty KKP)*.

To znamená, že až 22,95% (v roku 2021) sa na HDP sektora KKP podieľajú odvetvia, ktoré nepatria do sektora KKP, ale produkujú produkty, ktoré zaradíme medzi produkty KKP.

2.3 Zamestnanosť v sektore KKP

Zamestnanosť v sektore KKP je udávaná priemerným evidenčným počtom osôb prepočítaným na plnú pracovnú dobu.

Prepočítané zamestnania KKP (zamestnanci a podnikatelia spolu) odhadnuté vo všetkých odvetviach ekonomiky za rok 2021 tvoria približne 1,45% z celkovej zamestnanosti v ekonomike. Zamestnania v hlavných odvetviach KKP (O₁-O₈) tvoria asi 63,8% z celkovej zamestnanosti KKP. Zamestnania vo vedľajších odvetviach KKP (O₉) tvoria asi 3,4% z celkovej zamestnanosti KKP. Aj v odvetviach mimo KKP sa nachádzajú zamestnania KKP – predstavujú asi 32,8% z celkovej zamestnanosti KKP.

Tabuľka 3 Zamestnanosť v sektore KKP v rokoch 2016-2021 (priemerný evidenčný počet osôb prepočítaný na plnú pracovnú dobu)

Oblasť kultúry (odvetvia)	Rok	Zamestnania KKP (zamestnanci a podnikatelia)					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
O ₁ Kultúrne dedičstvo		2 954	3 167	3 028	3 175	2 954	2 805
O ₂ Periodická a neperiodická tlač		3 461	3 504	3 087	2 807	2 127	2 682
O ₃ Vizualné umenie a remeslá		1 372	1 544	1 475	1 707	1 788	1 989
O ₄ Architektúra		1 669	1 921	1 968	2 043	1 911	1 847
O ₅ Interpretačné (scénické) umenie		2 706	2 543	2 795	2 684	2 705	3 004
O ₆ Audiovizuálne médiá		2 127	2 372	2 416	2 557	2 406	2 534
O ₇ Reklama		2 558	2 930	2 904	3 089	2 736	2 471
O ₈ Umelecké vzdelávanie		3 581	3 532	3 714	4 284	4 663	4 155
O ₉ Podporné služby pre oblasti KKP		1 140	1 082	1 031	1 229	918	1 151
Odvetvia mimo KKP (ale produkty KKP)		10 732	10 580	10 870	10 846	10 404	11 052
Zamestnanosť KKP spolu		32 300	33 175	33 288	34 423	32 612	33 692
Zamestnanosť celej ekonomiky		2 277 725	2 321 208	2 365 677	2 391 696	2 336 894	2 329 713
Podiel zamestnanosti KKP na celej ekonomike (%)		1,42	1,43	1,41	1,44	1,40	1,45

2.4 Import, export a saldo zahraničného obchodu v sektore KKP

Hlavným zdrojom pre zistenie dovozu a vývozu tovarov KKP sa využívajú cezhraničné štatistiky zahraničného obchodu (INTRASTAT, EXTRASTAT) a pre zistenie dovozu a vývozu služieb KKP sa využívajú štatistiky platobnej bilancie Národnej banky Slovenska, ktoré je potrebné preklasifikovať do klasifikácie produktov CPA. Je potrebné poznamenať, že k viacerým produktom neexistujú údaje v podrobnej klasifikácii CPA a ich hodnota bola odhadnutá.

Tabuľka 4 Import v sektore KKP v rokoch 2016-2021, v mil. EUR

Skupina produktov KKP	Rok	Import					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
P ₁ Kultúrne dedičstvo, archívy, knižnice		0,189	0,158	0,524	0,862	0,294	0,314
P ₂ Knihy a tlač		72,736	78,105	92,925	81,550	76,959	82,553
P ₃ Umelecké diela a služby vizuálneho umenia		20,079	26,190	29,568	29,656	20,475	31,590
P ₄ Architektonické činnosti		1,566	14,311	1,766	3,552	1,396	0,912
P ₅ Služby scénického umenia		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
P ₆ Audiovizuálne médiá		37,339	16,766	48,902	85,940	83,603	63,616
P ₇ Služby v oblasti reklamy		61,672	44,737	62,169	74,309	55,331	71,719
P ₈ Interdisciplinárne produkty		27,879	31,897	49,464	53,894	24,573	33,497
P ₉ Vedľajšie produkty KKP		0,889	0,849	1,047	1,520	1,289	1,454
KKP spolu		222,348	213,012	286,365	331,282	263,920	285,656
Ekonomika spolu		70 927,903	76 913,680	82 011,021	83 897,076	76 491,478	91 154,843
Podiel importu KKP na importe celkom (%)		0,31	0,28	0,35	0,39	0,35	0,31

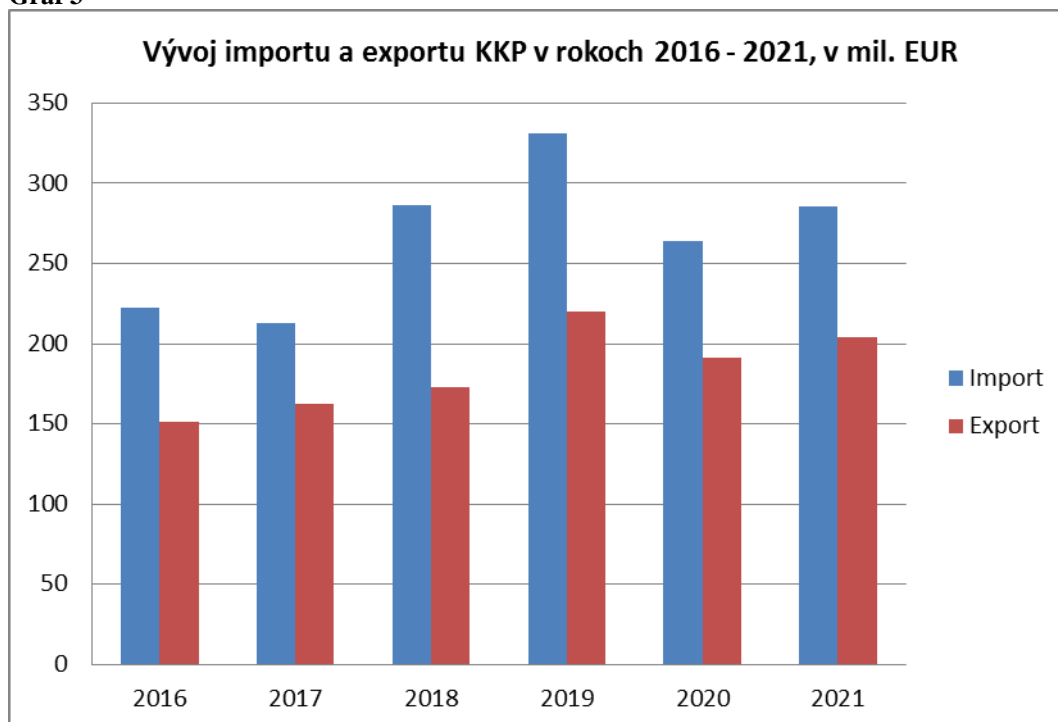
Tabuľka 5 Export v sektore KKP v rokoch 2016-2021, v mil. EUR

Skupina produktov KKP	Rok	Export					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
P ₁ Kultúrne dedičstvo, archívy, knižnice		0,000	0,030	0,011	0,129	0,196	0,299
P ₂ Knihy a tlač		45,762	26,724	39,922	40,420	37,669	59,554
P ₃ Umelecké diela a služby vizuálneho umenia		14,714	14,930	6,310	14,497	13,826	16,015
P ₄ Architektonické činnosti		2,342	14,749	3,734	2,232	1,461	1,875
P ₅ Služby scénického umenia		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
P ₆ Audiovizuálne médiá		20,842	5,382	27,041	58,029	50,426	41,358
P ₇ Služby v oblasti reklamy		46,565	82,372	79,823	89,503	72,054	60,520
P ₈ Interdisciplinárne produkty		20,609	17,442	14,549	14,248	14,791	23,551
P ₉ Vedľajšie produkty KKP		0,640	0,879	1,116	1,362	1,123	1,087
KKP spolu		151,474	162,508	172,506	220,419	191,545	204,258
Ekonomika spolu		73 249,819	79 400,938	83 441,327	83 844,194	77 485,227	91 621,973
Podiel exportu KKP na exporte celkom (%)		0,21	0,20	0,21	0,26	0,25	0,22

Tabuľka 6 Saldo zahraničného obchodu v sektore KKP v rokoch 2016-2021, v mil. EUR

Skupina produktov KKP	Rok	Saldo zahraničného obchodu					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
P ₁ Kultúrne dedičstvo, archívy, knižnice		-0,189	-0,128	-0,513	-0,732	-0,098	-0,016
P ₂ Knihy a tlač		-26,974	-51,381	-53,003	-41,130	-39,290	-22,999
P ₃ Umelecké diela a služby vizuálneho umenia		-5,364	-11,259	-23,258	-15,159	-6,649	-15,575
P ₄ Architektonické činnosti		0,776	0,439	1,968	-1,320	0,065	0,963
P ₅ Služby scénického umenia		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
P ₆ Audiovizuálne médiá		-16,496	-11,384	-21,862	-27,911	-33,177	-22,258
P ₇ Služby v oblasti reklamy		-15,107	37,635	17,654	15,194	16,723	-11,199
P ₈ Interdisciplinárne produkty		-7,270	-14,455	-34,914	-39,646	-9,782	-9,946
P ₉ Vedľajšie produkty KKP		-0,250	0,030	0,068	-0,158	-0,166	-0,367
KKP spolu		-70,874	-50,504	-113,859	-110,863	-72,375	-81,398

Graf 3

V zahraničnom obchode s tovarom a službami kultúrneho charakteru bolo celkové saldo vo všetkých sledovaných rokoch 2016-2021 záporné. V roku 2021 bolo -81,398 mil. EUR. Na zápornom salde zahraničného obchodu sa vo veľkej miere podieľa skupina produktov *Knihy a tlač (P₂)* a *Audiovizuálne médiá (P₆)*. Kladné saldo zo skupín produktov v roku 2021 dosiahli iba *Architektonické činnosti (P₄)*.

2.5 Zdroje financovania v sektore KKP

Zdroje financovania KKP pochádzajú buď od domácich inštitucionálnych jednotiek alebo zo zahraničia. V ponímaní SNÚ zdroje financovania sú určené výdavkami rezidentských jednotiek na nákup produktov KKP, t.j. ide o výdavky verejnej správy, domácností a neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam, ako aj o výdavky korporácií. Výdavky zahŕňajú nákup tak domácich ako aj dovezených produktov KKP v trhových cenách (vrátane dane z produktov bez subvencií na produkty). Výdavky nerezidentov reprezentujú údaje o vývoze produkcie KKP.

Tabuľka 7 Zdroje financovania KKP v roku 2021, v mil. EUR

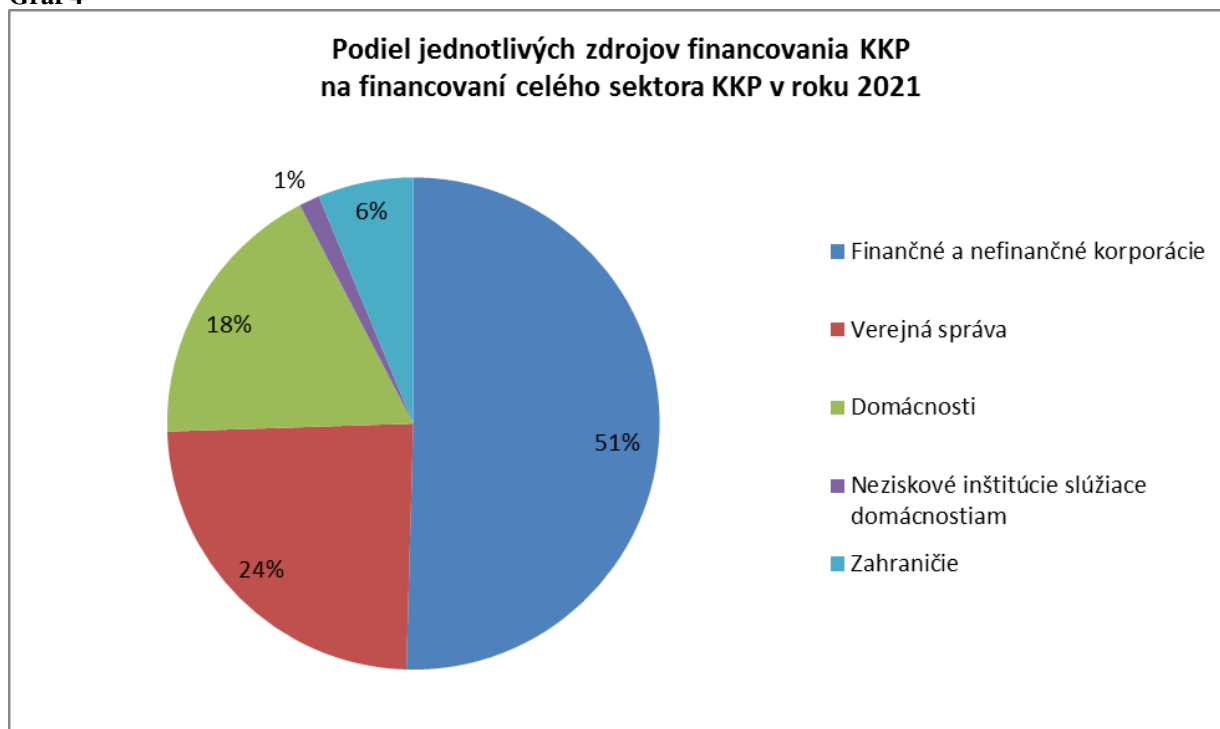
Skupina produktov KKP	Zdroje financovania				
	Finančné a nefinančné korporácie	Verejná správa	Domácnosti	Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	Zahraničie
P ₁ Kultúrne dedičstvo, archívy, knižnice	12,201	146,832	8,272	0,912	0,299
P ₂ Knihy a tlač	39,042	2,885	184,534	0,000	59,554
P ₃ Umelecké diela a služby vizuálneho umenia	109,298	0,000	64,200	0,084	16,015
P ₄ Architektonické činnosti	293,651	0,000	69,238	0,174	1,875
P ₅ Služby scénického umenia	81,796	150,185	18,656	5,243	0,000
P ₆ Audiovizuálne médiá	195,980	152,121	194,901	0,000	41,358
P ₇ Služby v oblasti reklamy	809,577	0,000	0,000	0,000	60,520
P ₈ Interdisciplinárne produkty	77,453	276,596	42,270	35,964	23,551
P ₉ Vedľajšie produkty KKP	23,028	53,472	0,184	1,670	1,087
KKP spolu	1 642,026	782,091	582,255	44,047	204,258
Ekonomika spolu	156 011,150	21 179,241	55 564,200	921,482	91 621,973
Podiel zdrojov financovania KKP na celej ekonomike (%)	1,05	3,69	1,05	4,78	0,22
Podiel zdrojov financovania oblastí KKP na celom sektore KKP (%)	50,45	24,03	17,89	1,35	6,28

Tabuľka 8 Podiel zdrojov financovania KKP na financovaní celého sektora KKP v roku 2021, v %

Skupina produktov KKP	Zdroje financovania					
	Spolu	Finančné a nefinančné korporácie	Verejná správa	Domácnosti	Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	Zahraničie
P ₁ Kultúrne dedičstvo, archívy, knižnice	100,00	7,24	87,13	4,91	0,54	0,18
P ₂ Knihy a tlač	100,00	13,65	1,01	64,52	0,00	20,82
P ₃ Umelecké diela a služby vizuálneho umenia	100,00	57,65	0,00	33,86	0,04	8,45
P ₄ Architektonické činnosti	100,00	80,47	0,00	18,97	0,05	0,51
P ₅ Služby scénického umenia	100,00	31,97	58,69	7,29	2,05	0,00
P ₆ Audiovizuálne médiá	100,00	33,54	26,03	33,35	0,00	7,08
P ₇ Služby v oblasti reklamy	100,00	93,04	0,00	0,00	0,00	6,96
P ₈ Interdisciplinárne produkty	100,00	16,99	60,68	9,27	7,89	5,17
P ₉ Vedľajšie produkty KKP	100,00	28,99	67,31	0,23	2,10	1,37
KKP spolu	100,00	50,45	24,03	17,89	1,35	6,28

Celková výška finančných zdrojov pokrývajúca ponuku produktov KKP sa v roku 2021 odhadla na 3 254,677 mil. EUR. Najväčšia časť z nich (51%) pochádza od finančných a nefinančných podnikov. Na druhom mieste (24%) je verejná správa, na treťom mieste (18%) sú domácnosti, na štvrtom mieste (6%) je zahraničie a na poslednom mieste (1%) neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam.

Graf 4

Podiel zdrojov financovania v jednotlivých skupinách produktov KKP v roku 2021 je rôzny. Verejná správa sa podieľala najviac na financovaní skupiny produktov *Kultúrne dedičstvo, archívy, knižnice* (87%), *Vedľajšie produkty KKP* (67%) a taktiež *Interdisciplinárne produkty* (61%) a *Služby scénického umenia* (59%).

Finančné a nefinančné podniky a domácnosti sa vo väčšej miere podieľali na financovaní v trhovu orientovaných odvetviach.

Finančné a nefinančné podniky sa najviac podieľali na financovaní *Služieb v oblasti reklamy* (93%), *Architektonických činností* (80%), *Umeleckých diel a služieb vizuálneho umenia* (58%) a *Audiovizuálnych médií* (34%).

Domácnosti sa najviac podieľali na financovaní skupiny produktov *Knihy a tlač* (65%) a *Umeleckých diel a služieb vizuálneho umenia* (34%). Výdavky domácností na KKP predstavujú asi 1,05% z celej konečnej spotreby domácností.

Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam mali iba veľmi malý podiel na financovaní produktov KKP. Najväčší podiel (8%) bol pri financovaní *Interdisciplinárnych produktov*.

Zahraničie sa podieľalo najviac na financovaní skupiny produktov *Knihy a tlač* (21%) a *Umelecké diela a služby vizuálneho umenia* (8%).

3 Záver

Medzi najdôležitejšie ukazovatele charakterizujúce ekonomickú významnosť sektora kultúry a kreatívneho priemyslu z pohľadu celého hospodárstva SR patrí PH, HDP a zamestnanosť v sektore KKP.

Pridaná hodnota KKP v roku 2021 predstavovala 1 489,482 mil. EUR a na PH celej ekonomiky sa podieľala 1,66%.

Hrubý domáci produkt KKP v roku 2021 predstavoval 1 552,962 mil. EUR a na HDP celej ekonomiky sa podieľal 1,55%.

Prepočítané zamestnania KKP na plnú pracovnú dobu (zamestnanci a podnikatelia spolu) odhadnuté vo všetkých odvetviach ekonomiky za rok 2021 tvoria približne 1,45% z celkovej zamestnanosti v ekonomike.

Analýza zdrojov dát ukázala, že zdrojových údajov je pomerne dostatok, ale nie všetky sú k dispozícii v potrebnej podrobnej štruktúre odvetví, resp. produktov KKP. Preto pri zostavovaní jednotlivých častí SÚ KKP SR bolo potrebné uplatniť aj expertné odhady.

V prípade skvalitnenia a podrobnejšej štruktúry zdrojových dát sa niektoré časti satelitného účtu môžu ešte zdokonaľovať.

Metodika zostavovania SÚ KKP sa neustále rozvíja. V súčasnosti neexistuje všeobecne záväzné nariadenie Eurostatu na tvorbu satelitných účtov kultúry a kreatívneho priemyslu, ktoré by zabezpečilo porovnateľnosť výsledkov satelitných účtov KKP z rôznych krajín.

Postupy a metodika zostavovania SÚ KKP SR sa nepovažujú za uzavreté, neustále sa vyvíjajú. V rámci revízií je možné zapracovať zmeny vyplývajúce z medzinárodných odporúčaní Eurostatu, napríklad zmeny vymedzenia rámca KKP, spresnenia metodiky zostavovania SÚ KKP, prípadne ďalšie zmeny vyplývajúce z revízie Národných účtov SR.

Literatúra

- [1] ŠÚ SR/INFOSTAT: Satelitný účet kultúry a kreatívneho priemyslu v SR. Bratislava, december 2015.
- [2] INFOSTAT: Dopracovanie metodiky zostavovania satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu v SR (strana použitia a bilancovanie ponuky s dopytom). Bratislava, jún 2016.
- [3] INFOSTAT: Analýza možností využitia výkazov KULT (MK SR) pre účel Satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu SR. Bratislava, jún 2017.
- [4] INFOSTAT: Konštrukcia satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu SR. Bratislava, február 2020.

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Leškova 16
817 95 Bratislava 15

Kategória publikácie: GAI
Vedúci redaktor: Ing. Ján Haluška, PhD.
Počet strán: 20
Počet výtlačkov: 3
ISBN: ---

1.GAI.3.19 - 647/2023